STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
VERICI TRSTENJAK
přednesené dne 29. března 2007 [1]

I – Úvod

1. Probíhající řízení se týká tří předběžných otázek položených italským soudem prvního stupně – Tribunale Ordinario di Novara. Tyto otázky se týkají výkladu, použití v horizontálních vztazích mezi jednotlivci a platnosti článků 2 a 3, jakož i příloh II a III rozhodnutí Komise 1999/93/ES ze dne 25. ledna 1999 o postupu ověřování shody stavebních výrobků ve smyslu čl. 20 odst. 2 směrnice Rady 89/106/EHS, pokud jde o dveře, okna, okenice, rolety, vrata a příslušné stavební kování [2].

2. Tyto otázky vyvstaly v rámci sporu projednávaného před Tribunale Ordinario di Novara mezi žalobkyní Carp Snc di L. Moleri (dále jen „Carp") a žalovanou Ecorad Srl (dále jen „Ecorad") směřujícího k určení nesplnění smlouvy o dodávce dveří určených pro použití s antipanikovými madly.

II – Právní rámec

A – *Právo Společenství*

1. Směrnice 89/106/EHS

3. Článek 1 odst. 2 směrnice Rady 89/106/EHS ze dne 21. prosince 1988 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků, ve znění směrnice Rady 93/68/EHS ze dne 22. července 1993, kterou se mění směrnice 87/404/EHS (jednoduché tlakové nádoby), 88/378/EHS (bezpečnost hraček), 89/106/EHS (stavební výrobky), 89/336/EHS (elektromagnetická kompatibilita), 89/392/EHS (strojní zařízení), 89/686/EHS (osobní ochranné prostředky), 90/384/EHS (váhy

1 — Původní jazyk: slovinština.

2 — Úř. věst. L 29, s. 51; Zvl. vyd. 13/23, s. 223.

s neautomatickou činností), 90/385/EHS (aktivní implantabilní zdravotnické prostředky), 90/396/EHS (spotřebiče plynných paliv), 91/263/EHS (telekomunikační koncová zařízení), 92/42/EHS (nové teplovodní kotle na kapalná nebo plynná paliva) a 73/23/EHS (elektrická zařízení určená pro používání v určitých mezích napětí) [3], a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 ze dne 29. září 2003 o přizpůsobení ustanovení týkajících se výborů, které jsou nápomocny Komisi při výkonu jejích prováděcích pravomocí, stanovených v právních aktech přijatých postupem podle článku 251 Smlouvy o ES, ustanovením rozhodnutí [Rady] 1999/468/ES [4] (dále jen „směrnice 89/106"), stanoví, že pro účely směrnice se „stavebním výrobkem" rozumí každý výrobek vyrobený pro trvalé zabudování do staveb zahrnujících pozemní i inženýrské stavby.

4. Článek 2 odst. 1 směrnice 89/106 stanoví, že členské státy přijmou všechna nezbytná opatření k tomu, aby výrobky uvedené v článku 1, které jsou určeny k použití ve stavbách, mohly být uvedeny na trh pouze tehdy, jsou-li vhodné k tomuto určenému použití, to znamená, že mají takové vlastnosti, že stavby, do kterých mají být zabudovány, sestaveny, použity nebo instalovány, mohou, jsou-li řádně navrženy a provedeny, splňovat základní požadavky uvedené v článku 3, jestliže se na tyto stavby vztahují předpisy obsahující tyto požadavky.

5. Článek 3 odst. 1 směrnice 89/106 stanoví, že základní požadavky použitelné na stavby, které mohou ovlivnit technické vlastnosti výrobku, jsou uvedeny v podobě podmínek v příloze I směrnice 89/106. Jedná se o mechanickou odolnost a stabilitu, požární bezpečnost, hygienu, ochranu zdraví a životního prostředí, bezpečnost při užívání, ochranu proti hluku, úsporu energie a ochranu tepla.

6. Článek 4 odst. 1 směrnice 89/106 stanoví: „Normy a technická schválení se pro účely této směrnice dále nazývají ‚technické specifikace'."

7. Článek 4 odst. 2 směrnice 89/106 stanoví:

„Členské státy předpokládají, že výrobky jsou vhodné pro použití, jestliže umožní, aby

3 — Úř. věst. L 220, s. 1; Zvl. vyd. 13/12, s. 173.
4 — Úř. věst. L 284, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 447.

stavby, ve kterých budou použity, plnily základní požadavky uvedené v článku 3 za předpokladu, že tyto stavby budou řádně navrženy a provedeny, a jestliže tyto výrobky jsou opatřeny označením CE, které vyjadřuje, že splňují všechna ustanovení této směrnice včetně postupů posuzování shody stanovených v kapitole V a postupu stanoveného v kapitole III."

8. Článek 4 odst. 6 směrnice 89/106 stanoví: „Označení CE vyjadřuje, že výrobky splňují požadavky odstavců 2 a 4 tohoto článku. Výrobce nebo jeho zplnomocněný zástupce usazený ve Společenství odpovídá za opatření samotného výrobku, štítku k němu připevněného nebo jeho obalu, nebo průvodních obchodních dokladů označením CE."

9. Podle čl. 13 odst. 1 směrnice 89/106 odpovídá výrobce nebo jeho zástupce usazený ve Společenství za ověření, že výrobky jsou ve shodě s požadavky technické specifikace ve smyslu článku 4.

10. Článek 13 odst. 2 směrnice 89/106 stanoví, že u výrobků podléhajících ověřování shody se předpokládá shoda s technickými specifikacemi ve smyslu článku 4. Shoda se v souladu s přílohou III zjišťuje zkoušením nebo jiným důkazem na základě technických specifikací.

11. Na základě čl. 13 odst. 3 směrnice 89/106 ověření shody výrobku závisí na tom, že:

a) výrobce má systém řízení výroby, aby zajistil, že výroba je v souladu s příslušnými technickými specifikacemi, nebo

b) pro konkrétní výrobky uvedené v příslušných technických specifikacích je kromě systému řízení výroby zapojen do posuzování a dozoru nad řízením výroby nebo samotným výrobkem schválený certifikační orgán.

12. Článek 13 odst. 4 směrnice stanoví, že „[p]ostup ve smyslu odstavce 3 vybere pro daný výrobek nebo skupinu výrobků Komise po konzultaci výboru uvedeného v článku 19

a v souladu s podrobnějšími údaji přílohy III podle:

a) významu úlohy, kterou výrobek má z hlediska základních požadavků, zejména těch, které se týkají ochrany zdraví a bezpečnosti;

b) povahy výrobku;

c) vlivu proměnlivosti vlastností výrobku na jeho použitelnost;

d) pravděpodobnosti výskytu výrobních vad výrobku.

V každém případě je nutno zvolit co nejméně obtížný postup v souladu s bezpečností.

Takto určený postup se uvede v pověřeních a v technických specifikacích nebo při jejich zveřejnění."

13. Článek 16 směrnice 89/106 stanoví:

„1. Neexistují-li pro daný výrobek technické specifikace stanovené v článku 4, je členský stát, pro který je výrobek určen, povinen považovat výrobek na žádost v jednotlivých případech za shodný s platnými vnitrostátními předpisy, pokud vyhovuje zkouškám a inspekcím, které byly provedeny schváleným orgánem v členském státě výrobce podle metod platných v členském státě určení nebo uznaných tímto státem za rovnocenné.

2. Členský stát výrobce informuje členský stát určení, podle jehož předpisů mají být provedeny zkoušky a inspekce, o orgánu, který hodlá k tomuto účelu schválit. Členský stát určení a členský stát výrobce si vzájemně poskytnou všechny potřebné informace. Po výměně těchto informací schválí členský stát výrobce takto určený orgán. Má-li členský stát pochybnosti, odůvodní své stanovisko a uvědomí Komisi.

3. Členské státy zajistí, aby si jmenované orgány vzájemně poskytovaly veškerou potřebnou pomoc.

4. Pokud členský stát zjistí, že schválený orgán neprovádí zkoušky a inspekce řádně ve shodě s vnitrostátními předpisy, oznámí to členskému státu, v němž byl orgán schválen. Tento stát uvědomí oznamující členský stát v přiměřené lhůtě o přijatých opatřeních. Pokud oznamující členský stát nepovažuje přijatá opatření za dostatečná, může zakázat uvedení dotyčného výrobku na trh a jeho používání nebo jej podrobit zvláštním podmínkám. Uvědomí o tom druhý členský stát a Komisi."

2. Rozhodnutí 1999/93

14. Rozhodnutí Komise ze dne 25. ledna 1999 o postupu ověřování shody stavebních výrobků ve smyslu čl. 20 odst. 2 směrnice Rady 89/106/EHS, pokud jde o dveře, okna, okenice, rolety, vrata a příslušné stavební kování (dále jen „rozhodnutí 1999/93") [5], ve svém článku 2 stanoví, že shoda výrobků stanovených v příloze II se ověřuje postupem, při němž je kromě systému řízení výroby provozovaného výrobcem do posuzování a dozoru nad řízením výroby nebo samotným výrobkem zapojen schválený certifikační orgán.

15. Podle článku 3 rozhodnutí 1999/93: „Postup ověřování shody stanovený v příloze III musí být uveden v pověřeních pro harmonizované normy."

5 — Úř. věst. L 29, s. 51; Zvl. vyd. 13/23, s. 223.

16. Článek 4 rozhodnutí 1999/93 stanoví, že rozhodnutí je určeno členským státům.

17. Příloha II rozhodnutí 1999/93 se týká následujících výrobků:

„Dveře a vrata (s příslušným kováním nebo bez něho):

— pro použití při dělení na požární/kouřové úseky a na únikových cestách. [...]."

18. Příloha III rozhodnutí 1999/93, týkající se systémů ověřování shody dveří, vrat a příslušného kování, uděluje pověření CEN/CENELEC a stanoví, že tento posledně uvedený musí v příslušných harmonizovaných normách specifikovat systémy ověřování shody. Pokud jde o dveře a vrata, tato příloha stanoví, že na základě čl. 2 písm. i) přílohy III směrnice 89/106 se použije systém ověřování shody certifikací výrobku schváleným certifikačním orgánem (takzvaný systém č. 1).

B – *Vnitrostátní právo*

19. V Itálii je instalace a údržba otvíracích zařízení dveří na únikových cestách, pokud jde o požární bezpečnost, upravena nařízením ministra vnitra ze dne 3. listopadu 2004 [6].

III – Skutkový stav, původní řízení a předběžné otázky

20. V květnu 2005 nainstalovala společnost Carp na základě smlouvy uzavřené se společností Ecorad o instalaci tří vnějších hliníkových dveří určených pro použití s antipanikovými madly v sídle této společnosti první z uvedených dveří.

21. Dveře určené pro použití s antipanikovými madly jsou výrobky skládající se ze dvou částí, dveří a antipanikového madla, které jsou smontovány při výrobě.

22. Při kontrole po instalaci zjistili technikové v sídle společnosti Ecorad, že dveře nesplňují základní požadavky článků 2 a 3 rozhodnutí 1999/93 a směrnice 89/106. Společnost Ecorad se tudíž domnívala, že smlouva nebyla řádně splněna a za dveře nezaplatila. Požadovala rovněž, aby společnost Carp prokázala, že splňuje podmínky systému ověřování shody č. 1 pro instalaci dveří. Příslušný orgán by totiž mohl z důvodu tohoto nainstalování nerespektujícího systém ověřování shody uložit společnosti Ecorad sankci a požadovat, aby nainstalované dveře vyměnila.

23. Vzhledem k nezaplacení podala společnost Carp dne 1. srpna 2005 u Tribunale Ordinario di Novara v Itálii (dále jen „předkládající soud") žalobu směřující k určení nesplnění smlouvy. Společnost Ecorad v průběhu řízení před předkládajícím soudem tvrdila, že smlouva o dodávce a instalaci dveří obsahuje ustanovení, na základě kterého „jsou dveře ve shodě se všemi požadavky uloženými právní úpravou Společenství a vnitrostátní právní úpravou", a navrhla, aby předkládající soud smlouvu o dodávce dveří zrušil pro nesplnění povinností.

24. Vzhledem k tomu, že předkládající soud měl za to, že rozhodnutí ve věci samé

6 — Decreto dell'Ministero dell'interno 3 novembre 2004 Disposizioni relative all'installazione ed alla manutenzione dei dispositivi per l'apertura delle porte installate lungo le vie di esodo, relativamente alla sicurezza in caso d'incendio (GURI č. 271 ze dne 18. listopadu 2004).

vyžaduje výklad práva Společenství, rozhodl se přerušit řízení a položil Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1. Je třeba článek 2, článek 3, přílohu II a přílohu III rozhodnutí č. 1999/93/ES vykládat tak, že vylučují, aby dveře určené pro použití s antipanikovými madly mohly vyrábět subjekty (výrobci dveří), které nesplňují požadavky systému ověřování shody č. 1?

2. Je-li odpověď na první otázku kladná, jsou ustanovení článku 2, článku 3, přílohy II a přílohy III rozhodnutí č. 1999/93/ES nezávisle na přijetí technických norem Evropským výborem pro normalizaci (CEN) právně závazná od data vstupu uvedeného rozhodnutí v platnost, pokud jde o typ postupu ověřování shody, který musí dodržet výrobci (konkrétně výrobci dveří) v souvislosti s dveřmi určenými pro použití s antipanikovými madly?

3. Je třeba článek 2, článek 3, přílohu II a přílohu III rozhodnutí č. 1999/93/ES považovat za neplatné z důvodu rozporu se zásadou proporcionality v rozsahu, v němž ukládají všem výrobcům povinnost dodržet postup ověřování shody č. 1, aby mohli uvést označení shody CE na své dveře s antipanikovými madly (přičemž pověřují CEN přijetím příslušných technických norem)?“

25. Při písemné části řízení předložily své vyjádření společnosti Carp a Ecorad, rakouská vláda a Komise.

26. Společnosti Carp a Ecorad, jakož i Komise předložily ústní vyjádření a odpověděly na otázky Soudního dvora na jednání konaném dne 25. ledna 2007.

IV – Analýza

A – *První předběžná otázka*

1. Argumenty účastnic řízení

27. Společnost Carp tvrdí, že směrnice 89/106 stanoví, že stavební výrobky určené pro trvalé zabudování do staveb, jako jsou

například dveře a vrata, mohou být uvedeny na trh pouze tehdy, odpovídají-li určenému použití a splňují-li základní požadavky konkretizované interpretačními dokumenty a stanovené v harmonizovaných normách.

28. Společnost Carp zdůrazňuje, že dveře určené pro použití s antipanikovými madly musejí být vyrobeny tak, aby umožňovaly rychlé otevření směrem ven pouze na základě stlačení madla. Jejich cílem je umožnit osobám nacházejícím se v daném místě toto místo v případě nebezpečí rychle opustit. Z tohoto důvodu se proto odlišují od požárních a kouřotěsných dveří, které jsou odolné proti požáru. Tyto dveře mají zabránit šíření požáru nebo kouře z jednoho prostoru do druhého. Má nicméně za to, že rozhodnutí 1999/93 požaduje zásah certifikačního orgánu za účelem ověření shody dveří a vrat s madlem nebo bez něho a za účelem ověření shody madla.

29. Společnost Ecorad tvrdí, že z přílohy II odst. 2 směrnice 89/106, jakož i z rozhodnutí 1999/93 jasně vyplývá, že typ dveří určených pro použití s antipanikovými madly dotčený v probíhajícím řízení vyžaduje použití systému ověřování shody č. 1.

30. Rakouská vláda tvrdí, že článek 2 ve vzájemném spojení s přílohou II rozhodnutí 1999/93 se týká požárních/kouřotěsných dveří, vrat a oken a dveří, vrat a oken na únikových cestách, jakož i požárního/kouřotěsného kování, ale netýká se dveří s antipanikovými madly a antipanikových madel samotných. Dveře určené pro použití s antipanikovými madly totiž nejsou rovnocenné s požárními dveřmi. Mimoto dosud neexistují harmonizované normy pro dveře určené pro použití s antipanikovými madly, což je důvod, proč výrobci nesplňující požadavky vyžadované postupem ověřování shody č. 1 mohou takové dveře také vyrábět.

31. Komise tvrdí, že směrnice 89/106 a rozhodnutí 1999/93 se týkají stavebních výrobků, a nikoliv výrobců a montérů těchto výrobků, neboť základní bezpečnostní požadavky musejí splňovat stavební výrobky. Systém ověřování shody č. 1 se týká výrobku, a nikoliv výrobce, neboť tento systém ověřuje, zda určitý výrobek může být používán pro účel, pro který byl vyroben, a nikoliv, zda je výrobce kvalifikován k výrobě takového výrobku. Směrnice 89/106 a rozhodnutí 1999/93 nejsou mimoto určeny pro použití za takových okolností, jako jsou okolnosti v původním řízení, neboť zde neexistuje žádná okolnost přeshraničního charakteru. Pro dveře určené pro použití s antipanikovými madly neexistují technické specifikace, které by obsahovaly základní

požadavky, harmonizované normy, evropská technická schválení nebo vnitrostátní normy, které by byly Komisi sděleny. Pouze pro antipaniková madla byla přijata harmonizovaná norma EN 1125 „Stavební kování – Panikové dveřní uzávěry ovládané horizontálním madlem – Požadavky a zkušební metody" (Sdělení Komise v rámci provádění směrnice Rady 89/106/EHS ze dne 21. prosince 1988 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků) [7].

2. Posouzení generální advokátky

32. Na úvod a před zanalyzováním první předběžné otázky je třeba jasně konstatovat, že prohlášení Komise, na základě kterých se směrnice 89/106 a rozhodnutí 1999/93 týkají stavebních výrobků, a nikoliv výrobců nebo montérů těchto výrobků, jsou neopodstatněná v rozsahu, v němž základní bezpečnostní požadavky musejí splňovat stavební výrobky. Směrnice 89/106 a rozhodnutí 1999/93 jsou právními předpisy. Právní předpisy upravují vztahy mezi právními subjekty, a nikoliv pouze mezi právními objekty. Mohou však upravovat vztahy mezi právními subjekty ve vztahu k určitým právním objektům, mezi které patří také stavební výrobky, které musí výrobce vyrobit a ohledně kterých musí vést postup ověřování shody. Ustanovení obou uvedených právních aktů jsou formulována tak, že upravují vztahy mezi výrobci a členskými státy, pokud jde o určité technické a fyzikální vlastnosti stavebních výrobků [8].

33. Pokud jde o odpověď na první otázku, je třeba nejprve poznamenat, že směrnice „nového přístupu" (*new approach*) [9], mezi které patří také směrnice 89/106, podrobně nestanoví veškeré požadavky týkající se bezpečnosti daného výrobku [10], ale definují,

7 — Úř. věst. C 319, s. 1.

8 — Tato právní teorie vyplývá z názoru, že právo upravuje vztahy mezi právními subjekty, a nikoliv mezi právními objekty. Rozdíl mezi právními subjekty a právními objekty lze nejlépe prokázat v právu upravujícím věcná práva. Za tímto účelem lze jako příklad použít definici práva upravujícího věcná práva poskytnutou teoretikem slovinského práva profesorem Juhartem, který má za to, že právo upravující věcná práva ve vztazích mezi jednotlivci upravuje vlastnické vztahy a dispoziční právo (viz *Juhart M., Tratnik M., Vrenčur R.*: Stvarno pravo, Ljubljana 2007, s. 39). Profesoři Larenz a Wolf zastávají obdobný názor a tvrdí, že právo upravující věcná práva upravuje práva jednotlivců, pokud jde o jejich právo k majetku (*Larenz, K., Wolf, M.*: Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, 9. vydání Mnichov 2004, s. 12).

9 — Pro účely přehledu o směrnicích „nového přístupu", viz články p. *Klindta, T.*: Der „new approach" im Produktrecht des europäischen Binnenmarkts: Vermutungswirkung technischer Normung, EuZW 5/2002, s. 133 až 136, a p. *Langnera, D.*: Technische Vorschriften und Normen, v: *Dauses, M. (ur.)*: Handbuch des EU-Wirtschaftsrechts, svazek 1, Mnichov 2004, body 55 až 105.

10 — *Röhl, H.-C., Schreiber, Y.*: Konformitätsbewertung in Deutschland, Konstance, 2006, http://www.ub.uni-konstanz.de/kops/volltexte/2006/1933/, s. 49.

pokud jde například o ochranu spotřebitele, abstraktní úroveň bezpečnosti, kterou musí tento výrobek dosáhnout [11].

34. Směrnice 89/106 se ve své systematice odlišuje od jiných směrnic „nového přístupu" zvláště v tom, že je obsahově omezena na stanovení postupů. Základní požadavky [12] s ohledem na stavební výrobky jsou konkretizovány interpretačními dokumenty, jakož i harmonizovanými normami nebo řídícími zásadami pro evropská technická schválení vycházejícími z těchto dokumentů [13]. Je třeba rovněž poznamenat, že směrnice 89/106 na rozdíl od jiných směrnic „nového přístupu" stanoví, že harmonizované normy přijaté na základě této směrnice budou závazné pro členské státy po jejich zveřejnění a po uplynutí přechodného období [14]. K použití směrnice 89/106 podle názoru právní nauky dochází pouze postupně vypracováváním harmonizovaných norem pro jednotlivé výrobky nebo skupinu výrobků. Dokud se takové normy nezačnou používat, použije se platné vnitrostátní právo [15]. To je důvod, proč nemůže být analýza postupu ověřování shody pro stavební výrobky, tak jak je stanoven rozhodnutím 1999/93, vedena bez krátkého přehledu technických předpisů Společenství.

35. Uvádí-li výrobce určitý výrobek poprvé na trh, na tento výrobek se vztahují všechny právní akty Společenství týkající se volného pohybu zboží na vnitřním trhu [16]. Prostřednictvím těchto právních aktů jsou zvláště upraveny tři oblasti: normy a technické předpisy, přístup na trh a dozor nad trhem [17]. Předpisy o technické bezpečnosti výrobků patří rovněž mezi tyto právní akty [18].

36. Vyrobí-li výrobce nebo jinak zhotoví výrobky, které budou dány do oběhu, má za účelem zajištění shody svých výrobků

11 — *Klindt:* Der „new approach" im Produktrecht des europäischen Binnenmarkts: Vermutungswirkung technischer Normung, s. 134.

12 — Generální advokát Mazák ve svém stanovisku ve věci C-254/05 uvádí, že základní vlastností základních požadavků obsažených v přílohách ke směrnicím „nového přístupu" je, že stanoví pouze výsledek, kterého má být dosaženo, a rizika, kterým je třeba předcházet, ale neupravují technická řešení za účelem dosažení tohoto cíle (stanovisko generálního advokáta J. Mazáka ze dne 8. února 2007 ve věci Komise v. Belgie, C-254/05, Sb. rozh. s. I-4269, bod 33).

13 — *Langner:* Technische Vorschriften und Normen, bod 69.

14 — Stanovisko generálního advokáta J. Mazáka ve věci Komise v. Belgie (uvedené v poznámce pod čarou 12, bod 35).

15 — *Langner:* Technische Vorschriften und Normen, bod 69.

16 — *Klindt:* Der „new approach" im Produktrecht des europäischen Binnenmarkts: Vermutungswirkung technischer Normung, s. 133.

17 — *Röhl, Schreiber:* Konformitätsbewertung in Deutschland, s. 49. Autoři zdůrazňují, že na úrovni technických norem jsou požadavky, které musí výrobek splňovat, stanoveny abstraktně. V oblasti přístupu na trh je přístup upraven pro každý výrobek, zatímco v oblasti dozoru nad trhem jsou upravena rizika, která by mohla být tímto výrobkem způsobena.

18 — *Klindt:* „Spielzeugleuchten" an der Schnittstelle zwischen Niederspannungs-Richtlinie, Spielzeug-Richtlinie und technischer Normung, EuzW 14/1998, s. 426. Autor má za to, že cílem těchto předpisů je preventivní technická ochrana spotřebitelů a uživatelů.

s technickými a fyzikálními vlastnostmi požadovanými technickými předpisy k dispozici dvě metody. Podle první metody může v zásadě vyrábět své výrobky ve shodě s technickými normami [19]. Podle druhé metody může vyrábět své výrobky tak, aby splňovaly základní požadavky stanovené daným předpisem [20], především přílohami ke směrnicím týkajícím se opatření technické harmonizace. Toto zjištění se nepoužije, jsou-li normy závazné povahy.

37. Pro výrobky vyrobené ve shodě s harmonizovanými technickými normami existuje vyvratitelná domněnka shody s požadovanými technickými a fyzikálními vlastnostmi, jak stanoví technické předpisy, zvláště směrnice o opatřeních technické harmonizace. V případě sporu nese důkazní břemeno ohledně prokázání neshody výrobku odpůrce [21], a nikoliv výrobce.

38. V projednávané věci není sporné, což zdůrazňují Komise a společnost Carp, že harmonizované normy pro dveře určené pro použití s antipanikovými madly se dosud nepoužijí. Na základě pověření [22] Komise přijal CEN [23] dne 3. února 2006 harmonizovanou normu EN [24] 14351-1:2006, která obsahuje základní požadavky pro dveře, vrata, okna a okenice. Tato harmonizovaná norma se začne uplatňovat dne 1. ledna 2009. S ohledem na obecnou právní zásadu *tempus regit actum* se tato norma nemůže v projednávaném případě použít jako rele-

19 — Článek 1 čtvrtý pododstavec směrnice Evropského Parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů (Úř. věst. L 204, s. 37; Zvl. vyd. 13/20, s. 337) stanoví, že „normou" se rozumí technická specifikace přijatá uznaným normalizačním orgánem k opakovanému nebo trvalému použití, jejíž dodržování není závazné. Stávajícími druhy norem jsou mezinárodní, evropské a národní normy.

20 — *Aubry-Caillaud F.*: La libre circulation des marchandises nouvelle approche a normalisation européenne, Paříž 1998, s. 216. Autor uvádí, že v obou případech musí výrobek respektovat závazné předpisy.

21 — V právní nauce se uvádí, že použití harmonizovaných norem není povinné. V případě sporu nese důkazní břemeno výrobce. Pokud výrobce při výrobě svých výrobků nepoužije harmonizovanou normu, musí prokázat, že jeho výrobek respektuje základní požadavky stanovené směrnicí. V důsledku toho právní nauka požaduje, aby strany sporu nejprve přezkoumaly, zda pro daný výrobek existují harmonizované normy. I když harmonizované normy existují, je nicméně nezbytné přezkoumat, zda zohledňují veškeré požadavky směrnice. Tento důkaz se provádí přezkumem shody (*Dubois, L., Blumann, C.*: Droit matériel de l'Union européenne, 3. vydání, Paříž 2004, s. 290; *Langner*, Technische Vorschriften und Normen, bod 44; *Röhl, Schreiber*, Konformitätsbewertung in Deutschland, s. 49 a 50).

22 — Mandate M/101 to CEN/CENELEC concerning the Execution of Standardisation Work for Harmonized Standards on Doors, Windows, Shutters and Related Building Hardware.

23 — CEN je zkratkou pro *Evropský výbor pro normalizaci*. Jedná se o entitu, která působí v právní formě mezinárodního neziskového sdružení založeného podle belgického práva, se sídlem v Bruselu, v roce 1961 vnitrostátními standardizačními orgány členských států EHS, jakož i signatářskými státy ESVO.

24 — EN je zkratkou pro „European Norm".

vantní právo. Judikatura Soudního dvora povoluje v oblasti technických předpisů [25] odchylku ze zásady *tempus regit actum*. Soudní dvůr tak ve věci Unilever Italia [26] zaujal stanovisko, že v občanskoprávním řízení probíhajícím mezi dvěma účastníky řízení týkajícím se práv a povinností smluvní povahy musí vnitrostátní soud odmítnout použití národního technického předpisu přijatého během odkladného období, které je stanoveno v článku 9 směrnice 83/189/EHS, ve znění směrnice 94/10/ES (dále jen „směrnice 83/189").

39. Je nicméně třeba zdůraznit, že věc Unilever Italia se týkala technických pravidel. Soudní dvůr se mimoto v této věci výslovně domníval, že se nejednalo o situaci, ve které by nebyla směrnice stanovící práva pro jednotlivce včas provedena do vnitrostátního práva. Věc Unilever se týkala situace, ve které směrnice 83/189 nedefinovala věcný obsah právní normy, kterou musel vnitrostátní soud použít, když rozhodoval v dotčeném sporu. Tato směrnice nestanovila pro jednotlivce práva ani povinnosti [27]. Vnitrostátní předpis, italský zákon č. 313, však zjevně porušoval procesní ustanovení směrnice 83/189, která stanoví lhůtu, po kterou členské státy nesmí přijmout obdobné předpisy.

40. Vzhledem k tomu, že se harmonizované normy pro dveře určené pro použití s antipanikovými madly dosud nepoužijí, je ve zvláštním certifikačním postupu nezbytné přezkoumat shodu těchto dveří z hlediska základních požadavků přílohy I směrnice 89/106. Tato směrnice neupravuje úplně a taxativně certifikační postupy a postupy ověřování shody. Komise určí pro každý stavební výrobek na základě článku 20 směrnice 89/106 a ve spolupráci se Stálým výborem pro stavebnictví odpovídající modul ověřování shody [28]. Směrnice 89/106 ve své

25 — Článek 1 odst. 9 směrnice 98/34/ES stanoví, že „technickým předpisem" se rozumí technické specifikace a jiné požadavky včetně příslušných správních předpisů, jejichž dodržování je při uvedení na trh nebo při používání v členském státě nebo na jeho větší části závazné *de iure* nebo *de facto*, jakož i právní a správní předpisy členských států zakazující výrobu, dovoz, prodej nebo používání určitého výrobku.

26 — Rozsudek ze dne 26. září 2000, Unilever, C-443/98, Recueil, s. I-7535. Původní občanskoprávní řízení před italským soudem se týkalo sporu mezi Central Food a Unilever Italia. Unilever dodala Central Food dne 29. září 1998 na základě objednávky 648 litrů olivového oleje. Central Food vznesla při přezkumu zboží dne 30. září 1998 námitku, že věc je vadná, a informovala Unilever, že dodaný olej nebyl označen etiketou v souladu s italskými předpisy – zákon č. 313 zveřejněný v úředním věstníku Italské republiky dne 29. srpna 1998, který nabyl účinnosti dnem následujícím po svém zveřejnění –; odmítla zaplatit a domáhala se, aby Unilever odebrala dodaný olej z jejího skladu.

27 — Rozsudek Unilever Italia (uvedený v poznámce pod čarou 26, bod 51).

28 — *Langner:* Technische Vorschriften und Normen, bod 73.

příloze III definuje pouze postupy ověřování shody [29], které mohou být poté kombinovány při provádění modulů ověřování shody pro daný výrobek. Příloha III bod 2 směrnice 89/106 však definuje různé moduly ověřování shody, které obsahují různé kombinace přezkumu shody. Moduly samy o sobě nejsou závazné [30], neboť Komise může definovat v rozhodnutí o ověření shody stavebních výrobků jinou kombinaci postupů ověřování shody. Rozhodnutí Komise o volbě postupu nebo postupů ověřování shody je zpravidla přijato současně s rozhodnutím o udělení pověření k vydání norem [31].

41. Rozhodnutí Rady 90/683/EHS [32] stanovilo, že průmyslové výrobky, kterých se týkají směrnice technické harmonizace, mohou být uvedeny na trh pouze tehdy, označil-li je výrobce označením CE.

42. Toto rozhodnutí bylo zrušeno a nahrazeno rozhodnutím Rady 93/465/ES [33], které obsahuje obdobná ustanovení [34], pokud jde o označení shody CE. Na základě rozhodnutí Rady 93/465/EHS je základním cílem postupu ověřování shody umožnit orgánům veřejné moci zajistit, aby výrobky uváděné na trh byly ve shodě s požadavky obsaženými v ustanoveních směrnic, zejména pokud jde o ochranu zdraví a bezpečnost uživatelů a spotřebitelů [35]. Tato ustanovení se nacházejí zvláště v přílohách, které obsahují základní požadavky, které jsou však kogentní [36]. Rozhodnutí jakožto obecné pravidlo stanoví, že výrobek musí být podroben dvěma fázím kontroly shody, kterými jsou fáze navrhování výrobku a fáze výroby,

29 — Příloha III bod 1 směrnice 89/106 definuje postupy ověřování shody: počáteční zkoušky typu výrobku provedené výrobcem nebo schváleným orgánem; zkoušky vzorků odebraných u výrobce podle předepsaného plánu zkoušek provedené výrobcem nebo schváleným orgánem; prověřovací zkoušky vzorků odebraných u výrobce, na volném trhu nebo na staveništi provedené výrobcem nebo schváleným orgánem; zkoušky vzorků z dávky připravené k dodávce nebo již dodané provedené výrobcem nebo schváleným orgánem; řízení výroby; počáteční inspekce výroby a řízení výroby provedená schváleným orgánem; průběžný dozor, hodnocení a posuzování řízení výroby schváleným orgánem.

30 — *Langner:* Technische Vorschriften und Normen, bod 73.

31 — *Langner:* Technische Vorschriften und Normen, bod 73.

32 — Rozhodnutí Rady 90/683/EHS ze dne 13. prosince 1990 o modulech pro různé fáze postupů posuzování shody, které jsou určeny k použití ve směrnicích technické harmonizace *(neoficiální překlad)* (Úř. věst. L 380, s. 13).

33 — Rozhodnutí Rady 93/465/EHS ze dne 22. července 1993 o modulech pro různé fáze postupů posuzování shody a o pravidlech pro připojování a používání označení shody CE, které jsou určeny k použití ve směrnicích technické harmonizace (Úř. věst. L 220, s. 23; Zvl. vyd. 13/12, s. 195).

34 — Francouzská právní nauka při analýze trestních předpisů francouzské právní úpravy konstatuje, že uvedení výrobku bez označení shody CE na trh, přestože je toto označení povinné, je přečinem [Inforeg: Le marquage CE: cahier pratique, Cahiers de droit de l'entreprise, 1/2006, s. 79(81)].

35 — Řídící zásada I. A. (a) rozhodnutí Rady 93/465/EHS.

36 — Generální advokát J. Mazák uvádí, že základní požadavky jsou na rozdíl od technických norem závazné (stanovisko generálního advokáta J. Mazáka ve věci Komise v. Belgie, uvedené v poznámce pod čarou 12, bod 33).

a že výrobek může být uveden na trh pouze v případě pozitivních výsledků [37]. Z tohoto důvodu lze hovořit o závazných postupech kontroly shody.

43. Ze znění čl. 2 odst. 1 směrnice 89/106 jasně vyplývá, že stavební výrobky mohou být uvedeny do oběhu pouze tehdy, splňují-li základní požadavky. Z čl. 4 odst. 6 ve vzájemném spojení s čl. 4 odst. 2 směrnice nicméně vyplývá, že označení CE na stavebním výrobku znamená, že tento výrobek splňuje základní požadavky. Také právní nauka ohledně stavebních výrobků tedy uvádí, že mohou být uvedeny do oběhu pouze tehdy, jsou-li opatřeny označením CE [38]. Označení CE znamená, že se výrobek může legálně volně pohybovat ve Společenství [39].

44. Odpověď na otázku, jak určit, zda daný stavební výrobek splňuje základní požadavky přílohy I směrnice 89/106, poskytuje rozhodnutí 1999/93. Shodu dveří a vrat s kováním nebo bez něho za účelem boje proti požárům a kouři nainstalovaných na únikových cestách na základě článku 2 rozhodnutí 1999/93 ověřuje v rámci postupu zahrnujícího posuzování a dozor nad výrobou a výrobkem mimo výrobce, který řídí systém dozoru nad průmyslovou výrobou, rovněž certifikační orgán. Příloha III rozhodnutí 1999/93 pro dveře s příslušným kováním, které mají být používány za účelem boje proti požárům/kouři a na únikových cestách, výslovně stanoví systém ověřování shody č. 1.

45. Je třeba konečně ještě určit, zda jsou dveře určené pro použití s antipanikovými madly dveřmi a vraty s příslušným kováním nebo bez něho, které mají být používány za účelem boje proti požárům/kouři a na únikových cestách ve smyslu příloh II a III rozhodnutí 1999/93.

46. Na jednání společnosti Ecorad a Carp výslovně v odpovědi na otázku Soudního dvora uvedly, že dotčené dveře s antipanikovými madly jsou složenými výrobky, které jsou složeny ze samotných dveří a z antipanikových madel. Tyto výrobky slouží k rychlé evakuaci z budov. Společnosti Ecorad a Carp již uvedly, že od roku 2003 musí být madla označena svým vlastním označením CE. V odpovědi na otázku Soudního dvora společnost Carp

37 — Řídící zásada I. A. (a), (b) a (c) rozhodnutí Rady 93/465/EHS.

38 — *Rocco, G.*: L'etichettatura dei prodotti in commercio, Santarcangelo di Romagna, 2006, s. 132.

39 — *Finke, K.*: Die europäische technische Normung, v: *Reichel, C., Schneider, H., Weyer, H. (ur.)*: Beiträge zum deutschen und europäischen Energierecht: Festschrift für Professor Dr. jur. Jürgen F. Baur zum 60. Geburtstag, Baden-Baden 1998, s. 141 (147); *Aubry-Caillaud*, La libre circulation des marchandises nouvelle approche a normalisation européenne, s. 218.

a Komise dále uvedly, aniž by tento argument zpochybnila společnost Ecorad, že dveře určené pro použití s antipanikovými madly musejí být jako celek, tedy celý výrobek, který bude sloužit jako vnější dveře[40] pro nouzové východy nebo který bude jako celek sloužit jako nouzové dveře z budovy v případě naléhavosti, rovněž označeny označením CE.

48. V důsledku toho navrhuji Soudnímu dvoru, aby na první otázku položenou Tribunale Ordinario di Novara odpověděl tak, že ustanovení článků 2 a 3 a příloh II a III rozhodnutí 1999/93 musejí být vykládána tak, že dveře nacházející se u východu z budovy a určené pro použití s antipanikovým madlem, které však nejsou ověřeny na základě systému ověřování shody č. 1, nemohou být uvedeny na trh.

B – *Druhá předběžná otázka*

47. Nejdůležitější pro popis dveří určených pro použití s antipanikovými madly, jako jsou dveře s kováním nainstalované na únikových cestách ve smyslu rozhodnutí 1999/93, je argument společností Ecorad a Carp, které na jednání uvedly, že prodané dveře, předmět sporu v původním řízení, slouží jako vnější dveře pro účely rychlé evakuace z místa, jakož i částečně argument společnosti Ecorad, uplatněný na jednání, že dveře jsou určeny k východu v případě naléhavosti. Skutečnost, že sporné dveře vyrobené společností Carp mají být nainstalovány jako vnější dveře pro účely rychlé evakuace z místa, stačí k tomu, aby tento výrobek mohl spadat pod abstraktní pojem dveří s příslušným kováním nainstalovaných na únikových cestách ve smyslu příloh II a III rozhodnutí 1999/93.

1. Argumenty účastnic řízení

49. Společnost Carp má za to, že rozhodnutí 1999/93 je určeno pouze členským státům a že není žádným způsobem závazné mezi jednotlivci, neboť podle článku 249 ES je závazné pouze pro ty, jimž je určeno. Když Komise přijala tento předpis, pouze splnila svou povinnost definovat systém ověřování shody pro jednotlivé typy dveří na základě směrnice 89/106, neboť tímto předpisem definovala typ postupu ověřování shody výrobku nebo skupiny výrobků na základě specifikací směrnice 89/106. Komise udělila CEN pověření stanovit technické normy, na

40 — Vnějšími dveřmi rozumím dveře, které se nacházejí u východu z budov.

základě kterých CEN definuje díky technickým specifikacím základní požadavky pro určitý výrobek a současně postup ověřování shody. Je-li harmonizovaná norma přijata, členské státy ji provedou do svého právního řádu. Až v okamžiku tohoto provedení se technické specifikace stávají závazné pro výrobce.

50. Společnost Ecorad zdůrazňuje, že když Komise přijala rozhodnutí 1999/93, použila čl. 13 odst. 4 rozhodnutí 89/106. Pokud jde o samotný účinek rozhodnutí, s odkazem na článek 249 ES uvádí, že rozhodnutí je závazné v celém rozsahu pro ty, jimž je určeno. Rozhodnutí určené členským státům se částečně podobá směrnici, neboť od členských států vyžaduje přesně dané jednání, jakož i jeho provedení do jejich vnitrostátního práva. Jestliže toto rozhodnutí obsahuje přímo použitelná ustanovení, tato ustanovení mají ve vnitrostátním právu přímý účinek.

51. Rozhodnutí 1999/93 bylo přijato za účelem vypracování technické normy, která může mít následky pro práva jednotlivců. Toto rozhodnutí definovalo postup ověřování shody pro určitou skupinu výrobků. Je pravdou, že státy budou povinny provést do svého práva harmonizovanou normu, bude-li přijata, i když je rozhodnutí 1999/93 již účinné. Rozhodnutí, která jsou určena jednotlivcům, jsou sama o sobě použitelná a mají přímý účinek ve státech. Rozhodnutí 1999/93 je právně závazné a přímo použitelné pro výrobce na italském trhu.

52. Rakouská vláda má za to, že odpověď na druhou otázku není nutná.

53. Komise má za to, že článek 2 a příloha II rozhodnutí 1999/93 se použijí, jestliže existují technické specifikace ve smyslu směrnice 89/106. Má nicméně za to, že pokud jde o článek 3 a přílohu III rozhodnutí 1999/93, nepoužijí se, protože neexistují harmonizované normy. Při jednání před Soudním dvorem Komise dále uvedla, že rozhodnutí 1999/93 není mezi jednotlivci závazné. Jednotlivci se mohou dovolávat pouze vnitrostátních předpisů, které toto rozhodnutí provádějí.

2. Posouzení generální advokátky

54. Je třeba nejprve poznamenat, že rozhodnutí Komise o volbě metody nebo metod

ověřování shody je v praxi a zpravidla přijímáno současně s rozhodnutím o udělení pověření k vydání norem [41] a že je určeno členským státům.

55. Článek 249 ES obsahuje jmenovitý seznam právních aktů Společenství [42]. Čtvrtý pododstavec tohoto článku stanoví, že rozhodnutí je závazné v celém rozsahu pro ty, jimž je určeno. Tento článek tak definuje pouze právní účinek rozhodnutí, ale nikoliv jeho právní povahu. Z tohoto důvodu tak musí být otázka předkládajícího soudu směřující k tomu, zda jsou ustanovení článků 2 a 3, jakož i příloh II a III rozhodnutí 1999/93 právně závazná, chápána v tom smyslu, že rozhodnutí má přímý účinek. S ohledem na třetí otázku položenou předkládajícím soudem nelze druhou otázku vykládat a *contrario* jako otázku vznášející otázku platnosti rozhodnutí. Je tedy třeba zanalyzovat, zda rozhodnutí určené všem členským státům má přímý účinek a zda je tento přímý účinek vertikální nebo horizontální.

56. V právu Společenství se rozlišuje, pokud jde o přímý účinek právních aktů, mezi úplným přímým účinkem a částečným přímým účinkem. Úplný přímý účinek znamená, že akt práva Společenství zakládá práva ve vztazích mezi jednotlivci (*přímý horizontální účinek*), práva ve vztazích mezi jednotlivcem a členským státem (*přímý vertikální vzestupný účinek*) a práva státu ve vztazích mezi státem a jednotlivcem (*přímý vertikální sestupný účinek*). Částečný přímý účinek zakládá práva pro jednotlivce pouze ve vztazích vůči členskému státu (*přímý vertikální vzestupný účinek*) [43].

57. Těmi, jimž je rozhodnutí určeno ve smyslu článku 249 ES, mohou být jednotlivci, jakož i členský stát, nebo dokonce všechny členské státy [44].

58. Jsou-li těmi, jimž je rozhodnutí určeno, určití jednotlivci, rozhodnutí přijaté na právním základě čl. 249 čtvrtého pododstavce ES může být postaveno naroveň správnímu aktu [45]. Právní nauka má

41 — *Langner:* Technische Vorschriften und Normen, bod 73.

42 — *Schmidt, G.* v: *von der Groeben/Schwarze*, Article 249 CE, body 15 a 16.

43 — *Sauron, J.-L.*: L'application du droit de l'Union européenne en France, 2. vydání, Paříž 2000, s. 39 a 40. Autor má za to, že za určitých podmínek mají směrnice a rozhodnutí pouze přímý vertikální vzestupný účinek.

44 — *Oppermann, T.*: Europarecht, 3. vydání, Mnichov 2005, s. 169; *Fischer, H. G.*: Europarecht, 3, vydání, Mnichov 2001, s. 79; *Öhlinger, T., Potacs, M.*: Gemeinschaftsrecht und staatliches Recht, 3. doplněné vydání, Vídeň 2006, s. 12; *Blumann, C., Dubois, L.*,: Droit institutionnel de l'Union européenne, 2. vydání, Paříž 2005, s. 416; *Greaves, R.*: The Nature and Binding Effect of Decisions under Article 189 EC, European Law Review, 21(1996), s. 3 (3 a 4); *Mager, U.*: Die staatengerichtete Entscheidung als supranationale Handlungsform, Europarecht 36(2001), s. 661 (663).

45 — Tento argument samozřejmě platí pouze v právních systémech, ve kterých je správní akt individuálním právním aktem, jako je tomu například v Německu, v Rakousku a ve Slovinsku (viz *Schütz, H.-J., Bruha, T., König, D.*: Casebook Europarecht, Mnichov 2004, s. 156).

v důsledku toho za to, že rozhodnutí, které je určeno určitým jednotlivcům, je individuálním právním aktem [46], který nemá obecný a abstraktní účinek [47]. Jelikož rozhodnutí, které je určeno jednotlivci nebo určitým jednotlivcům, nevyžaduje vnitrostátní právní akt, kterým by členské státy provedly jeho obsah do vnitrostátního práva, toto rozhodnutí může mít ve vztazích mezi těmi, jimž je určeno, a členským státem [48] přímý účinek, kterého se lze dovolávat v řízeních před vnitrostátními soudy [49].

59. Rozhodnutí, které je určeno všem členským státům, je podle svých účinků obecně závazným aktem [50]. Obsah rozhodnutí Komise 1999/93 se podobá spíše obsahu směrnice než obsahu kolektivního rozhodnutí [51] upravujícího zvláštní vztahy [52].

60. Je-li cílem rozhodnutí, které bylo přijato orgány, harmonizace při uplatňování práva Společenství, takové rozhodnutí je zpravidla určeno všem členským státům. Účinek takového rozhodnutí v členských státech je

46 — *Blumann, Dubois*: Droit institutionnel de l'Union européenne, s. 419.

47 — *Lenaerts, K., van Nuffel, P., Bray, R.*: Constitutional Law of the European Union, 2. vydání, Londýn 2006, s. 780 a 781; *van Raepenbusch, Sean*: Droit institutionnel de l'Union européenne, 4. vydání, Brusel 2005, s. 373. Tento posledně uvedený autor zdůrazňuje, že je vskutku obtížné rozlišit normativní akt a kolektivní rozhodnutí, které je určeno všem členským státům. V německé právní nauce je zastáván názor, že prostřednictvím rozhodnutí čl. 249 čtvrtý pododstavec ES dává orgánům a institucím Společenství k dispozici právní akt za účelem závazné úpravy individuálních případů (*Schütz, Bruha, König*, Casebook Europarecht, s. 156).

48 — *Schütz, Bruha, König*: Casebook Europarecht, s. 167; *Schmidt, G.* v: von der Groeben/Schwarz, Art. 249 EG, bod 46.

49 — *Jacqué J.-P.*: Droit institutionnel de l'Union européenne, 3. vydání, Paříž 2004, s. 575.

50 — Právní nauka má za to, že rozhodnutí určená všem členským státům jsou „kvazilegislativními akty", neboť v zásadě obsahují povinnosti pro členské státy vůči veřejnosti, a nikoliv vůči určitým osobám (viz *Greaves:* The nature and Binding Effect of Decisions under Article 189 EC, s. 4 a 10). Jiná část právní nauky má za to, že z důvodu podobností se směrnicemi ve vztazích mezi jednotlivci je horizontální účinek rozhodnutí určených všem členským státům vyloučen (*Jacqué*: Droit institutionnel de l'Union européenne, s. 575). Německá právní nauka má, pokud jde o rozhodnutí určená státu, za to, že omezení přímého vertikálního účinku vůči jednotlivcům, znak směrnice, se vztahuje také na tato rozhodnutí (*Vogt, M.*: Die Rechtsform der Entscheidung als Mittel abstrakt genereller Steuerung, v: *Schmidt-Assmann, E., Schöndorf, B. (ur.)*: Der Europäische Verwaltungsverbund, Tübingen 2005, s. 232).

51 — Kolektivní rozhodnutí je určeno několika adresátům, ale ve skutečnosti představuje řadu individuálních rozhodnutí (Stanovisko generálního advokáta M. Lagrangeho ze dne 20. listopadu 1962 ve věcech Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes a další v. Rada, 16/62 a 17/62, Recueil, s. 930). Z tohoto hlediska je zajímavé učinit srovnání s definicí kolektivního rozhodnutí ve slovinském právním řádu. Článek 217 odst. 1 slovinského zákona o obecném správním řízení tak definuje kolektivní rozhodnutí takto: „Týká-li se věc velkého počtu určitých osob, je možné pro všechny tyto osoby přijmout jediné rozhodnutí; osoby musejí být uvedeny ve výroku rozhodnutí a důvody uvedené pro každou individuální osobu, které se jí dotýkají, musejí být uvedeny v odůvodnění."

52 — *Blumann, Dubois:* Droit institutionnel de l'Union européenne, s. 420. Autoři uvádí, že z důvodu „legislativní povahy", tedy jejich obecného účinku, jsou rozhodnutí Komise určená všem členským státům v praxi vyhlašována v Úředním věstníku EU, i když článek 254 ES toto vyhlášení nestanoví. Jazyková analýza článku 254 ES prokazuje, že v Úředním věstníku se vyhlašují pouze rozhodnutí, která byla přijata Parlamentem a Radou spolurozhodovacím postupem na základě článku 251 ES, ale nikoliv obecná rozhodnutí Komise, která jsou určena všem členským státům.

obecný a abstraktní [53]. Je-li tato situace porovnána s vnitrostátním právem, je rozhodnutí orgánu Společenství, které je určeno všem členským státům, podle svého obsahu, podobné pokynu vlády určenému správním orgánům za účelem provedení určitého ustanovení práva. Členské státy musejí takové rozhodnutí provést do vnitrostátního práva. Článek 1 a článek 2 rozhodnutí 1999/93 tak ve skutečnosti členským státům ukládají způsob, jakým je třeba použít směrnici 89/106 při postupu ověřování shody dveří, oken, okenic, rolet, vrat a stavebního kování. Tato ustanovení práva však současně jasně a bezpodmínečně uložila členským státům způsob vedení postupu ověřování shody pro dveře, okna, okenice, rolety, vrata a stavební kování. Obsah článku 1 a článku 2 se z tohoto důvodu podobá obsahu směrnice.

61. Soudní dvůr rozhodl, že v případě „rozhodnutí určených členským státům jsou tato rozhodnutí závazná pro všechny orgány státu, jemuž je rozhodnutí určeno, včetně jeho soudů. Z toho vyplývá, že na základě přednosti práva Společenství [...] vnitrostátní soudy nesmějí použít veškeré vnitrostátní předpisy a zejména, jako v projednávaném případě, předpisy týkající se nekalé hospodářské soutěže a prodejů s prémiemi, jejichž uplatnění by mohlo narušit výkon rozhodnutí Společenství“ [54].

62. Rozhodnutí, která jsou určena všem členským státům, mají za určitých podmínek přímý účinek, takže se jich mohou dovolávat rovněž třetí osoby [55].

53 — *Mager, U.*: Die staatengerichtete Entscheidung als supranationale Handlungsform, s. 664. Autor uvádí, že z tohoto důvodu se rozhodnutí určené všem členským státům a směrnice ve svém obsahu shodují. Soud prvního stupně ve svém usnesení ze dne 25. května 2004 ve věci Schmoldt a další v. Komise (T-264/03, Sb. rozh. s. II-1515, bod 94) určil, že rozhodnutí Komise ze dne 9. dubna 2003 o zveřejnění odkazu na normy týkající se tepelně-izolačních výrobků, geotextilií, stabilních hasicích zařízení a sádrových desek podle směrnice Rady 89/106/EHS (Úř. věst. L 114, s. 50; Zvl. vyd. 13/31, s. 183) určené všem členským státům je aktem „obecné povahy“. Toto rozhodnutí určené všem členským státům bylo přijato na základě čl. 5 odst. 1 směrnice 89/106, který stanoví, že je-li členský stát nebo Komise toho názoru, že harmonizované normy nebo evropská technická schválení nebo pověření nesplňují ustanovení článků 2 a 3 směrnice, oznámí to výboru uvedenému v článku 19 a uvede své důvody. Výbor neprodleně sdělí své stanovisko. Na základě stanoviska výboru a v případě harmonizovaných norem po konzultaci výboru zřízeného podle směrnice 83/189/EHS uvědomí Komise členské státy, zda musí být normy nebo schválení odvolány ze zveřejnění podle čl. 7 odst. 3. Soud prvního stupně zamítl žalobu, neboť žalobce neprokázal, že byl osobně dotčen. Soudní dvůr prohlásil opravný prostředek proti usnesení Soudu za částečně nepřípustný a částečně jej zamítl usnesením ze dne 16. září 2005 (Schmoldt a další v. Komise, C-342/04 P, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí).

54 — Rozsudek ze dne 21. května 1987, Albako (249/85, Recueil, s. 2345, bod 17). V této věci Soudní dvůr rozhodoval ve sporu mezi výrobcem margarínu a orgánem zemědělské intervence ohledně postupu přijatého německým orgánem na základě rozhodnutí Komise o prodeji másla.

55 — *Schmidt, G.* v: *von der Groeben/Schwarze*, Art. 249 EG, bod 46. Právní nauka nicméně uvádí, že za účelem stanovení přímého účinku rozhodnutí určených členským státům je třeba přezkoumat také povahu, celkovou souvislost a obsah dotčeného rozhodnutí, neboť musí být takové povahy, že může zakládat přímý účinek v právních vztazích mezi tím, jemuž je rozhodnutí určeno, a třetími osobami (*Lenaerts, van Nuffel, Bray*: Constitutional Law of the European Union, s. 781). Část německé právní nauky má dokonce za to, že rozhodnutí, která jsou určena členským státům, mají přímý účinek za stejných podmínek (*die gleichen Voraussetzungen*) jako směrnice. (*Schütz, Bruha, König*: Casebook Europarecht, s. 167). S výrazem „za stejných podmínek“ nelze nicméně souhlasit, pokud zanalyzujeme rozsudky ze dne 5. dubna 1979 ve věci Ratti (148/78, Recueil, s. 1629), ze dne 19. ledna 1982 ve věci Becker (8/81, Recueil, s. 53) a ze dne 20. září 1988 ve věci Oberkreisdirektor des Kreises Borken (190/87, Recueil, s. 4689). Z těchto rozsudků vyplývá, že účinky směrnice, je-li správně provedena do vnitrostátního práva, se dotýkají jednotlivce prostřednictvím prováděcích opatření přijatých členským státem. Problém vzniká jen tehdy, pokud členský stát směrnici správně neprovedl, zvláště jestliže ustanovení směrnice nebyla provedena navzdory uplynutí lhůty nebo zakládají-li práva ve prospěch účastníků řízení vůči státům. V takovém případě má právo účastníků řízení dovolávat se ve vztazích s členským státem, který neprovedl nebo nezajistil správné provedení směrnice, bezpodmínečného a dostatečně přesného ustanovení směrnice, svůj základ v čl. 249 třetím pododstavci ES a v článku 10 ES.

63. Judikatura od počátku 70. let rozvíjela myšlenku, že „se závazným účinkem, který článek 189 [56] přiznává rozhodnutí, je nesslučitelné v zásadě vyloučit, aby se dotčené osoby mohly dovolat povinnosti, kterou ukládá; zvláště v případech, v nichž orgány Společenství prostřednictvím rozhodnutí ukládají členskému státu nebo členským státům povinnost určitého jednání, by byl oslaben užitečný účinek (*effet utile*) takového aktu, pokud by procesním subjektům tohoto státu bylo bráněno se jej dovolávat před soudem a vnitrostátním soudům jej vzít v úvahu jako část práva Společenství; jestliže účinky rozhodnutí mohou být odlišné od správního předpisu, tento rozdíl nevylučuje, že konečný výsledek spočívající v právu procesních subjektů dovolávat se jej před soudem může být případně stejný, jako u přímo použitelného správního předpisu“ [57].

64. Proto, aby rozhodnutí určené členským státům bylo přímo použitelné, povinnost uložená členskému státu, vyplývající z tohoto rozhodnutí, musí být „bezpodmínečná a dostatečně jasná a přesná, aby mohla zakládat přímé účinky ve vztazích mezi členskými státy a jejich procesními subjekty“ [58]. „Skutečnost, že rozhodnutí umožňuje členským státům, kterým je určeno, odchýlit se od jasných a přesných ustanovení tohoto rozhodnutí, nemůže sama o sobě zbavovat tato ustanovení přímého účinku. Taková ustanovení mohou mít přímý účinek zvláště tehdy, pokud využití takto přiznaných možností odchýlení může podléhat soudnímu přezkumu“ [59].

65. Při přezkumu uvedené judikatury lze konstatovat, že se zabývala, pokud jde o rozhodnutí, pouze přímým vertikálním vzestupným účinkem, tedy právem jednotlivce dovolávat se vůči členskému státu rozhodnutí určeného členskému státu nebo členským státům. V projednávané věci není sporné, že ve sporu s italskými veřejnými orgány – tedy italským státem – ohledně respektování základních požadavků pro dveře, které jsou určeny pro použití s antipanikovými madly, by se společnost Carp mohla dovolávat ustanovení rozhod-

56 — Nyní článek 249 ES.

57 — Rozsudky ze dne 6. října 1970, Grad (9/70, Recueil, s. 825, bod 5); ze dne 21. října 1970, Lesage (20/70, Recueil, s. 861, bod 5), a ze dne 21. října 1970, Haselhorst (23/70, Recueil, s. 881, bod 5).

58 — Rozsudek Grad (uvedený v poznámce pod čarou 57, bod 9). Soudní dvůr v této věci rozhodl, že rozhodnutí Rady ze dne 13. května 1965, které zakazuje současné použití společného systému daně z obratu a zvláštních režimů daně, která je vybírána namísto daně z obratu, může zakládat přímé účinky ve vztazích mezi členskými státy, kterým je rozhodnutí určeno, a jednotlivci a může těmto posledně uvedeným přiznávat právo dovolávat se jej před vnitrostátními soudy.

59 — Rozsudek ze dne 10. listopadu 1992, Hansa Fleisch Ernst Mundt (C-156/91, Recueil, s. I-5567, bod 15). V této věci Soudní dvůr ohledně přímého účinku rozhodnutí o dani vybírané při inspekci a dozoru nad syrovým masem na základě směrnice 85/73/EHS odkázal na rozsudek ze dne 4. prosince 1974, Van Duyn (41/74, Recueil, s. 1337), ve kterém Soudní dvůr také rozhodoval o přímém vertikálním vzestupném účinku směrnic.

nutí 1999/93. V dotčené věci však jde o občanskoprávní spor mezi dvěma jednotlivci. Jedná se tedy o otázku přímého horizontálního účinku rozhodnutí 1999/93, které je určeno všem členským státům.

66. Právní nauka má za to, že rozhodnutí, která jsou určena všem členským státům, nemají přímý horizontální účinek [60]. K tomuto závěru dochází zjištěním, že judikatura týkající se přímého horizontálního účinku směrnic se použije také „v širokém rozsahu" (*largement*) na rozhodnutí určená členským státům [61]. Judikatura týkající se přímého horizontálního účinku směrnic tradičně zastává názor, že „směrnice sama o sobě nemůže zakládat jednotlivci povinnosti, a není tudíž možno se jí jako takové vůči němu dovolávat" [62]. V důsledku toho „i jasné, přesné a bezpodmínečné ustanovení směrnice, která má poskytnout práva nebo uložit povinnosti jednotlivcům, nemůže být jako takové uplatňováno v rámci sporu probíhajícího výlučně mezi jednotlivci" [63]. V právní nauce lze tedy konstatovat, že judikatura zakazuje jednotlivci dovolávat se ve svých vztazích s jiným jednotlivcem ustanovení směrnice, třebaže splňují podmínky přímého účinku [64].

67. V novější judikatuře Soudní dvůr ve věci Mangold [65] uplatnil směrnici v horizontálním vztahu mezi dvěma jednotlivci. Jedná se fakticky o první věc, ve které Soudní dvůr rozhodl o diskriminaci na základě věku. Mám za to, že pro projednání věci je nezbytné zanalyzovat především body 74 a 75 rozsudku Mangold. V této věci Soudní dvůr v bodě 2 výroku rozhodl: „Právo Společenství, a zejména čl. 6 odst. 1 směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné

60 — *Sauron*: L'application du droit de l'Union européenne en France, s. 39 a 40.

61 — *Jacqué*: Droit institutionnel de l'Union européenne, s. 575. Autor se na podporu závěru, že se judikatura rozvinutá ve věci přímého účinku směrnic použije také v širokém rozsahu na rozhodnutí, dovolává rozsudků ve věci Grad (uvedená v poznámce pod čarou 57) a ve věci Hansa Fleisch (uvedená v poznámce pod čarou 59).

62 — Rozsudky ze dne 26. února 1986, Marshall (152/84, Recueil, s. 723, bod 48); ze dne 14. července 1994, Faccini Dori (C-91/92, Recueil, s. I-3325, bod 20); ze dne 7. března 1996, El Corte Inglés (C-192/94, Recueil, s. I-1281, bod 15); a ze dne 16. července 1998, Silhouette International Schmied (C-355/96, Recueil, s. I-4799, bod 36). Tato judikatura zmírnila neexistenci přímého horizontálního účinku v tom smyslu, že vnitrostátní soud musí, uplatňuje-li vnitrostátní právo, bez ohledu na to, že je třeba uplatnit starší či novější předpis, než je směrnice, vykládat tyto předpisy při co největším možném zachování znění a předmětu směrnice za účelem dosažení cílů této směrnice, a respektování tak článku 249 ES.

63 — Rozsudek ze dne 5. října 2004, Pfeiffer a další (C-397/01 až C-403/01, Sb. rozh. s. I-8835, bod 109).

64 — *Isaac, G., Blanquet, M.*: Droit général de l'Union européenne, 9. vydání, Paříž 2006, s. 279. Autoři v tom spatřují omezení možnosti zaručit práva jednotlivců.

65 — Rozsudek ze dne 22. listopadu 2005, Mangold (C-144/04, Sb. rozh. s. I-9981). Skutkový rámec této věci lze shrnout následovně: v roce 2003 uzavřel W. Mangold ve věku 56 let na základě německých právních předpisů pracovní smlouvu na dobu určitou. Tyto německé právní předpisy za určitých podmínek povolují uzavírání smluv na dobu určitou se zaměstnanci staršími 52 let. Jelikož W. Mangold měl za to, že omezení smlouvy jsou protiprávní, protože ustanovení o uzavírání smluv na dobu určitou diskriminuje starší pracovníky, a je tak v rozporu se směrnicí 2000/78, podal žalobu u Arbeitsgericht v Mnichově a v rámci této žaloby tvrdil, že ustanovení o omezení doby trvání pracovního poměru v jeho pracovní smlouvě je neplatné, neboť porušuje právo Společenství, třebaže je v souladu s německým právem.

zacházení v zaměstnání a povolání (dále jen „směrnice 2000/78“) [66], je třeba vykládat v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě [...], která povoluje uzavírání pracovních smluv na dobu určitou bez omezení, pokud pracovník dosáhl věku 52 let, ledaže existuje úzká spojitost s předchozí pracovní smlouvou na dobu neurčitou uzavřenou s týmž zaměstnavatelem. Je věcí vnitrostátního soudu, aby zajistil plný účinek obecné zásady nediskriminace na základě věku tím, že nepoužije žádné ustanovení vnitrostátního práva, jež je s touto zásadou v rozporu, a to i v případě, že lhůta k provedení uvedené směrnice ještě neuplynula“ [67]. S ohledem na skutečnost, že ve věci Mangold se spor v původním řízení týkal legality smluvního ustanovení o omezení doby pracovní smlouvy, je třeba druhý bod výroku rozsudku chápat v tom smyslu, že vnitrostátní soud v původním řízení ve sporu mezi dvěma jednotlivci, zaměstnancem a zaměstnavatelem, nesmí použít vnitrostátní ustanovení práva, které není v souladu s právem Společenství.

68. Soudní dvůr dospěl k tomuto výsledku, když ve svém odůvodnění uvedl, že „samotná směrnice 2000/78 nezakotvuje zásadu rovného zacházení v zaměstnání a povolání. Podle jejího článku 1 je totiž jediným cílem této směrnice „stanovit obecný rámec pro boj s diskriminací na základě náboženského vyznání či víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace“, přičemž zdrojem samotné zásady zákazu těchto forem diskriminace jsou, jak vyplývá z prvního a čtvrtého bodu odůvodnění uvedené směrnice, různé mezinárodně právní instrumenty a ústavní tradice společné členským státům“ [68].

69. „Zásada nediskriminace na základě věku tedy musí být považována za obecnou zásadu práva Společenství“ [69]. Rozsudek ve věci Mangold lze srovnat s řešeními, které zná především německé ústavní právo, pokud jde o teorii nepřímého účinku základních práv vůči třetím osobám (*mittelbare Drittwirkung der Grundrechte*). Podle německé právní nauky je smluvní ustanovení v pracovní smlouvě sekretářky, podle kterého je smlouva uzavřena pod rozvazovací podmínkou uzavření sňatku, neplatné [70]. Neplatnost takového smluvního ustanovení je odůvodněna skutečností, že takové smluvní ujednání porušuje základní hodnotu zásady [71] v čl. 6 odst. 1 německého základního zákona (Grundgesetz, dále jen „GG“) [72]. Ustanovení

66 — Úř. věst. L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 75 až 85.

67 — Rozsudek Mangold (uvedený v poznámce pod čarou 65, výrok).

68 — Rozsudek Mangold (uvedený v poznámce pod čarou 65, bod 74). V tomto ohledu se lze tázat, proč Soudní dvůr hovoří nejprve o různých mezinárodně právních instrumentech a ústavních tradicích společných členským státům, a až později o obecné zásadě práva Společenství.

69 — Rozsudek Mangold (uvedený v poznámce pod čarou 65, bod 75).

70 — *Mannsen, G.*: Staatsrecht II: Grundrechte, 4. vydání, Mnichov 2005, s. 31 a 32. Autor tvrdí, že v ústavním právu chrání základní práva jednotlivce proti zásahům státu, a nikoliv ve vztazích s jinými jednotlivci. V oblasti soukromého práva však musí zákonodárce respektovat základní práva přímo.

71 — *Badura, P.*: Staatsrecht, systematische Erläuterung des Grundgesetzes, 3. vydání, Mnichov 2003, s. 107.

72 — Art. 6 Abs. 1 Grundgesetz: Ehe und Familie stehen unter dem besonderen Schutze der staatlichen Ordnung (sňatek a rodina požívají zvláštní ochrany veřejného pořádku).

článku 6 GG se uplatní jako pokyn při použití obecných ustanovení. Článek 138 odst. 1 německého občanského zákoníku (Bürgerliches Gesetzbuch, dále jen „BGB") obsahuje obecné ustanovení o právních aktech *contra bonos mores*[73]. Vnitrostátní soud musí brát v úvahu základní rozhodnutí státu chránit sňatek a rodinu. Musí vykládat ustanovení o platnosti smluv s přihlédnutím k základním právům[74], a musí tudíž určit neplatnost ustanovení pracovní smlouvy, které porušuje ochranu sňatku a rodiny, jelikož tato smlouva není v souladu s veřejným pořádkem a morálními zásadami společnosti.

70. Tato argumentace platí rovněž *a simili ad simile* pro věc Mangold. Soudní dvůr chtěl zdůraznit smysl zákazu diskriminace na základě věku a upřesnit možnosti právní ochrany pracovníků, kteří jsou poškozeni z důvodu této diskriminace. Zákaz diskriminace na základě věku je základním rozhodnutím týkajícím se koncepce a hodnoty práva Společenství, ačkoliv je obsaženo ve směrnici, která v zásadě nemá přímý horizontální účinek. Na základě článku 10 ES musejí členské státy zohlednit toto posouzení hodnoty. Orgány členských států, jakož i veřejné orgány těchto států, rozhodují-li ve vztazích mezi jednotlivci, musejí rovněž zohlednit základní posouzení hodnoty a rozhodnutí, které obsahuje právo Společenství. V tom spočívá *ratio legis* rozsudku Mangold. Tento rozsudek je vodítkem ohledně způsobu, jakým mají vnitrostátní soudy postupovat ve sporech, které se týkají údajné diskriminace na základě věku, jestliže ji vnitrostátní právo nebere v úvahu stejným způsobem jako právo Společenství. Neexistuje tedy žádný opodstatněný důvod odchylovat se v jiných oblastech od ustálené judikatury, která nepovoluje přímý horizontální účinek ustanovení směrnice a rozhodnutí určených členským státům.

71. Od otázky přímého horizontálního účinku rozhodnutí 1999/93 je třeba odlišit otázku neplnění smlouvy nebo jejího vadného plnění. Otázka, zda dodání dveří určených pro použití s antipanikovými madly, které nejsou ověřeny postupem ověřování shody systému č. 1, představuje neplnění smlouvy nebo přinejmenším vadné plnění smlouvy z hlediska práva Společenství, není spojena s použitím systému ověřování shody č. 1 ve vztazích mezi jednotlivci. Z hlediska práva Společenství se závazné, a tedy povinné ověření shody stavebních výrobků dotýká výlučně vztahů mezi výrobcem a členským státem, a nikoliv mezi dvěma jednotlivci.

72. V důsledku toho navrhuji Soudnímu dvoru, aby na druhou otázku položenou

73 — *Ustanovení* §138 Abs. 1 BGB: Ein Rechtsgeschäft, das gegen die guten Sitten verstößt, ist nichtig (právní akt, který je v rozporu s dobrými mravy, je neplatný).

74 — *Badura*: Staatsrecht, systematische Erläuterung des Grundgesetzes, s. 110.

Tribunale Ordinario di Novara odpověděl v tom smyslu, že články 2 a 3, jakož i přílohy II a III rozhodnutí 1999/93 nemají přímý horizontální účinek ve sporu mezi jednotlivci a že tato ustanovení ve sporu mezi jednotlivci neumožňují jednotlivci dovolávat se rozhodnutí 1999/93 vůči jinému jednotlivci.

C – *Třetí předběžná otázka*

1. Argumenty účastnic řízení

73. Společnost Carp má za to, že rozhodnutí 1999/93 je protiprávní, a v tomto ohledu tvrdí, že nutnost požadovat použití systému ověřování shody č. 1 v rozhodnutí 1999/93 není odůvodněna. Rozhodnutí je tudíž v rozporu s článkem 253 ES, neboť neobsahuje vůbec žádné odůvodnění. Rozhodnutí mimoto porušuje zásadu proporcionality a zásadu volné hospodářské soutěže.

74. Pokud jde o zásadu proporcionality, společnost Carp nejprve opakuje, že dveře s antipanikovými madly mají ve skutečnosti zajišťovat, aby osoby mohly rychle opustit místo, ve kterém se nacházejí. Mimoto zdůrazňuje, že madlo, kterým jsou dveře opatřeny, je označeno označením CE již v okamžiku, kdy jej výrobce dveří obdrží. Postup ověřování shody za účelem získání označení CE tudíž musí probíhat tak, aby zajistil bezpečnost dveří a nedotýkal se nepřiměřeným způsobem činnosti výrobce. Systém ověřování shody č. 1, který vyžaduje zásah certifikačního orgánu, není ani přiměřený, ani nezbytný k zajištění bezpečnosti bezpečnostních dveří s antipanikovými madly, neboť stejná bezpečnost může být zajištěna jinými systémy ověřování shody, upravenými směrnicí 89/106, které méně zasahují výrobce a které také zajišťují, že vyrobený výrobek odpovídá technickým specifikacím.

75. Podle společnosti Carp porušuje rozhodnutí 1999/93 také zásadu volné hospodářské soutěže uvedenou v článku 2 ES a v článku 98 ES, neboť vytváří zvýhodnění ve prospěch osob, které mění a omezuje hospodářskou soutěž na trhu. Řemeslníci a malí výrobci nemají dostatečné prostředky k používání systému ověřování shody č. 1 pro výrobu dveří, což je důvod, proč ukončí svou výrobu. Na druhou stranu podniky velké a střední velikosti, které již dlouho disponují certifikátem ISO 9000 odpovídajícím podmínkám systému ověřování shody č. 1, budou zvýhodněny.

76. Pokud jde o třetí otázku, společnost Ecorad nevyjadřuje svůj názor a ponechává odpověď na posouzení Soudního dvora.

77. Komise a rakouská vláda mají za to, že na třetí otázku není nutné odpovídat.

2. Posouzení generální advokátky

78. Na úvod je třeba podotknout, že „je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak i relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru“ [75]. Jelikož se položené předběžné otázky týkají výkladu práva Společenství, je tedy Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout [76].

79. Podle ustálené judikatury „odmítnout rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem je možné pouze tehdy, pokud je zjevné, že žádaný výklad práva Společenství nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny“ [77].

80. V projednávané věci se odpověď Soudního dvora na třetí otázku nezdá užitečná pro původní řízení.

81. V původním řízení předkládající soud položil tři otázky. Druhá a třetí otázka jsou vzájemně propojeny. Třetí otázka, která se týká platnosti rozhodnutí 1999/93, závisí na přesné odpovědi na druhou otázku. Pro původní řízení má odpověď na třetí otázku, která se týká platnosti rozhodnutí 1999/93, význam pouze tehdy, jestliže je na druhou otázku odpovězeno tak, že rozhodnutí 1999/93 má přímý horizontální účinek, takže je závazné pro jednotlivce ve sporech mezi nimi. Jelikož však rozhodnutí 1999/93 nemá přímý horizontální účinek, nepoužije se v řízeních nebo vztazích mezi jednotlivci, a otázka platnosti tohoto rozhodnutí je tedy bezpředmětná pro rozhodnutí v původním řízení před předkládajícím soudem.

82. V důsledku toho navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na třetí předběžnou otázku položenou Tribunale Ordinario di Novara tak, že platnost rozhodnutí 1999/93 není nutné přezkoumat.

75 — Rozsudky ze dne 9. března 2000, EKW a Wein & Co. (C-437/97, Recueil, s. I-1157, bod 52); a ze dne 4. prosince 2003, EVN a Wienstrom (C-448/01, Recueil, s. I-14527, bod 74).

76 — Rozsudek ze dne 28. září 2006, Van Straaten (C-150/05, Sb. rozh. s. I-9327, bod 33).

77 — Rozsudky ze dne 11. července 2006, Chacón Navas (C-13/05, Sb. rozh. s. I-6467, bod 35); a ze dne 28. září 2006, Van Straaten (C-150/05, Sb. rozh. s. I-9327, bod 34).

V – Závěry

83. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na otázky, které mu položil Tribunale Ordinario di Novara, následovně:

1. Článek 2, článek 3, příloha II a příloha III rozhodnutí č. 1999/93/ES ze dne 25. ledna 1999 o postupu ověřování shody stavebních výrobků ve smyslu čl. 20 odst. 2 směrnice Rady 89/106/EHS, pokud jde o dveře, okna, okenice, rolety, vrata a příslušné stavební kování, musejí být vykládány tak, že dveře nacházející se u východů určené pro použití s antipanikovými madly, které nejsou ověřeny na základě systému ověřování shody č. 1, nemohou být uvedeny na trh.

2. Článek 2, článek 3, příloha II a příloha III rozhodnutí č. 1999/93/ES ze dne 25. ledna 1999 o postupu ověřování shody stavebních výrobků ve smyslu čl. 20 odst. 2 směrnice Rady 89/106/EHS, pokud jde o dveře, okna, okenice, rolety, vrata a příslušné stavební kování, nemají horizontální účinek ve sporech probíhajících mezi jednotlivci a v rámci sporu mezi jednotlivci neumožňují jednotlivci dovolávat se tohoto rozhodnutí vůči jinému jednotlivci.

3. Není nutné rozhodnout o platnosti rozhodnutí Komise ze dne 25. ledna 1999 o postupu ověřování shody stavebních výrobků ve smyslu čl. 20 odst. 2 směrnice Rady 89/106/EHS, pokud jde o dveře, okna, okenice, rolety, vrata a příslušné stavební kování.